

De Kruisweg van Jezus

Sint ~ Vitusparochie

Welkom

Vrijdagmiddag, Goede Vrijdagmiddag.

Het is stil geworden in de stad Jeruzalem.

Slechts wat vrienden en wat belangstellenden zijn op Golgotha achtergebleven.

Het is stil en sober, ook in deze kerk.

Wij zijn hier bijeen om het lijden en sterven van onze Heer Jezus Christus te overwegen in het licht van de verrijzenis.

Wij zullen dat doen door te kijken naar afbeeldingen, door te luisteren, te bidden, te zingen en stil te zijn.

Moge de God van Jezus Christus met ons allen zijn, nu wij met eerbied het lijden, sterven en verrijzen van Christus overwegen.

*Alles wat we zien
zal voorbij gaan
maar 't licht dat blijft
en in dat licht... wij.*

*In 't licht
dat door geen
duister overwonnen
zal worden.
Al is de strijd soms
hevig en lijkt
't licht te doven.*

*Alles wat we zien
zal voorbij gaan
maar het Licht
dat blijft
en wij zullen eens
geborgend zijn in dat licht.*

Statie-1: Jezus wordt ter dood veroordeeld

- V Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
A Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

‘Oordeel niet, opdat je niet geoordeeld wordt’, hield Jezus ooit zijn leerlingen voor. Wel, daar staat hij dan, wachtend op zijn vonnis. Achterover leunend op zijn machtszetel, ziet de rechter de beklaagde aan, onaangedaan. Voor hem staat, zo zou je kunnen zeggen, de onschuld in eigen persoon. De rechter weet het, maar kijkt er wel voor uit zijn vingers eraan te branden. In plaats daarvan koelt hij ze in wat hij zelf onschuld noemt: iets om mee te spelen, iets wat als water dat door je vingers glipt. Weloverwogen neemt hij een loopje met de onschuld, vertroebelt en bevuilt hij haar. ‘Ik vind geen schuld in hem, maar als jullie hem schuldig achten, kruisig hem zelf dan maar.’ Wat kan hij anders zeggen dan dit: zoek het zelf maar uit! Hij verschuilt zich achter zijn oordeel dat geen oordeel is – voor de beklaagde maakt het geen verschil.

God die wij rechtvaardig noemen,
op ontelbare wijzen wordt dag aan dag
de onschuld bezoedeld, vernederd, veroordeeld.
Roep in herinnering het beeld van uw mens,
geboren in Adam maar geschonden geraakt,
tot het werd herschapen in Jezus Christus,
die niemand oordeelt maar elk van ons liefheeft.
Amen.

A Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons.

Lied

Ik wil voor U belijden
Mijn schuld mijn zondigheid
Want Gij kunt mij bevrijden
Heer die mijn jeugd verblijdt
Vergeef mij al mijn zonden
Door 't offer van Uw Bloed
Waarin Gij aan de Vader
Al onze schuld voldoet

Statie-2: Jezus neemt het kruis op

V Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

A Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Veroordeeld tot de kruisdood is Jezus. Hij zal die uiterst pijnlijke dood sterven die duizenden ondergaan in zijn landstreek, ten tijde van de Romeinse bezetting. Misdadigers, verzetsstrijders, opstandige slaven. En zelf moet hij dat zware kruis dragen, op zijn gegeselde rug, de berg op, naar Golgota, schedelplaats. Een laatste gang over een grillige, steile weg.

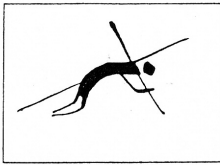
Hij ziet onder ogen dat dit lot onafwendbaar is als hij trouw wil blijven aan zijn levensweg, aan zichzelf, aan zijn Vader God.

God, die wij Geestkracht noemen,
wij allen hebben ons eigen kruis te dragen op onze levensweg.
Soms gaan we eronder gebukt, valt het ons zwaar.
Wilt U ons helpen de weg van ons leven te aanvaarden,
in lichte, vreugdevolle tijden én in donkere periodes.
Geef ons de moed om in verzet te komen,
als situaties onaanvaardbaar zijn.
Geef ons steeds weer de wijsheid
om daarin juiste beslissingen te nemen. Amen.

A Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons.

Lied

Een naam uit oude tijden
Lam Gods en 's Heren knecht
De last van een groot lijden
De dood hem toegezegd
De Heer die ongezien en
In deemoed tot ons kwam
Die om ons vlees te dienen
De zonde op zich nam

Statie-3: Jezus valt voor het eerst

V Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

A Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

‘Sta op, neem je bed op en loop.’ Waar zou de man gebleven zijn die hij met deze woorden de kracht in zijn benen teruggaf? Stel je toch voor dat die man tussen de opeengepakte mensenmassa staat en moet toezien hoe zijn geneesheer van toen zelf niet meer op zijn voeten kan staan. Wat een gezichtsverlies zal dat zijn. Hoewel, er zullen vast velen staan toe te kijken die ooit door hem van hun ziekte of kwaal werden verlost. Waar is in godsnaam de kracht gebleven die hij ooit bezat om mensen op te richten? Weggelekt tussen de straatstenen – zijn handen tasten ernaar, maar vinden slechts stof.

God die wij onze helper noemen,
soms gaan mensen op hun gezicht,
door eigen schuld of door die van anderen.
Dat zij zich niet verslagen voelen,
maar genezen van wat hen verlamt.
En voer ook ons, als wij zonder uitzicht zijn,
terug naar uw weg, de weg ten leven.
Amen.

A Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons.

Lied

Mijn ogen zijn gevestigd
Op God of Hij mij redt
Mijn hart hoezeer onrustig
Heb ik op U gezet
Maar wees mij dan genadig
En richt mijn leven op
Als Mozes uit het water
Als Jezus uit de Doop

Statie-4: Jezus ontmoet zijn moeder

- V Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
A Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

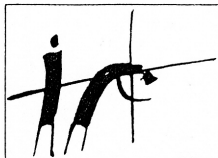
Maria komt Jezus tegemoet. Zijn moeder was trots op hem. Ze verwonderde zich dikwijls over hem. Van wie heeft hij dit toch, zal ze soms gedacht hebben. Ze begreep hem niet altijd, maar ze bleef hem trouw. Ze zag hem groeien, ze zag hem stralen. Ze zag hoeveel mensen hij bereikte. Wat heeft ze een rijke tijd met hem beleefd. Wat is ze vaak ongerust geweest, als hij zei wat niemand anders durfde te zeggen. Ze heeft zijn boosheid gezien, zijn verontwaardiging. Dikwijls kwam hij in botsing met het gezag en dat is hem ten slotte noodlottig geworden. Nu ziet ze hem in zijn donkerste uren, van vernedering en pijn. Waar ze zich zorgen om maakte, dat gebeurt nu... Ze raakt hem voorgoed kwijt, denkt ze. Even staan ze daar samen. Hij pakt haar handen. Kijk me nog eens aan, moeder, zal hij gevraagd hebben. Dan ziet Jezus haar in de ogen. Hij ziet haar diepe verdriet, wanhoop, machteloosheid. Hij kan niets zeggen. Hij kan haar niet troosten.

God, die wij licht in onze duisternis noemen,
wij bidden U voor al die moeders en vaders
die hun kinderen zien lijden, aan een ziekte, aan het leven.
Voor ouders die hun kinderen niet kunnen bereiken,
die hen niet begrijpen.
Voor allen die hun kind moeten verliezen aan de dood.
Om kracht en volharding
Om medemensen die bij hen blijven.
Om nieuw licht. Amen.

A Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons.

Lied

Gods uitverkoren dochter
Van koninklijk geslacht
Die 't heil van deze wereld
In deemoed hebt verwacht
Leer ons als U te dragen
De pijnen van ons hart
Dan blijven wij ook staande
Bij 't kruis dat ons verwart

Statie-5: Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis te dragen

V Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

A Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Zo schiet het natuurlijk niet op. Een man wordt uit de menigte gegrist: 'Jij daar, meehelpten! Opschieten!' Simon is zijn naam, van *sjema*: luisteren, verhoren. Wat kan hij anders doen dan gehoor geven aan het bevel dat hem gegeven wordt? Heeft hij soms een keus?

Daar heeft hij de balk al op zijn schouder, daar voegt hij zich al in de moeizame gang van de veroordeelde. Gaandeweg vergroeien zijn benen met die van hem, torst hij het hout als in een omarming. Hij kan de man voor hem niet in het gezicht zien, maar diens afgewende gelaat raakt hem dieper dan ogen ooit zouden kunnen. Zo worden onder dezelfde last twee lichamen en twee zielen één.

God die wij barmhartig noemen,
overall ter wereld gaan mensen door de knieën,
terwijl anderen aan de zijlijn staan.
Maar er zijn er ook die dit niet kunnen aanzien
en andermans lasten helpen dragen.
Geef hen kracht en uithoudingsvermogen,
en geef ons de moed om hen na te volgen.
Amen.

A Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons.

Lied

Een mens te zijn op aarde
In deze aardse tijd
Dat is de dood aanvaarden
De vrede en de strijd
De mensen niet verlaten
Gods woord zijn togedaan
Dat is op deze aarde
De zelfzucht te weerstaan

Statie-6: Veronica droogt het gezicht van Jezus

V Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

A Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Veronica, ze staat daar tussen al die anderen, die grote menigte aan de kant van de weg.

Ze ziet Jezus langs komen, strompelend, ze ziet hem bloeden, zweten. Ze voelt zich machteloos. Wat kan ze doen? Wat kan zij nú doen, zo in het voorbijgaan? Ze kan toch niet niéts doen, denkt ze, maar niemand doet wat. Iedereen staat daar maar... als aan de grond genageld.

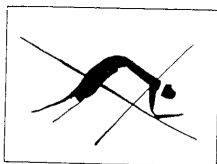
Veronica doet het misschien in een opwelling. Met een doek – haar omslagdoek? – droogt ze vol zorg zijn gezicht. Ze geeft wat ze kan geven, en dit heeft hij nu het meeste nodig. Het is een groot geschenk. Veronica blijft achter met haar doek. Het gelaat van Jezus staat erop afgebeeld. Zijn geschenk aan haar.

God, die wij Getrouwe noemen,
op onze levensweg komen we allerlei situaties tegen.
Help ons daarbij te doen wat gedaan moet worden.
Help ons tranen te drogen, wonden te helen,
onze stem te laten klinken bij onrecht en geweld.
Geef ons voldoende rust om in aandacht te leven.
Maak ons krachtig en moedig in het volgen van ons hart. Amen.

A Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons.

Lied

O Hoofd vol bloed en wonden
Gedekt met smaad en hoon
O goddelijk Hoofd omwonden
Met scherpe doornenkroon
O Gij die and're kronen
En glorie waardig zijt
Ik wil mijn hart u tonen
Dat met U medelijdt

Statie-7: Jezus valt voor de tweede maal

V Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

A Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

'Mijn juk is zacht en mijn last is licht.' Met deze woorden nodigde hij mensen uit om hun toevlucht tot hem te nemen.

Ze versplinteren onder het kruishout dat hem op de schouders is gelegd.

Vandaag klinken ze als platvloerse woorden van een gevloerd mens.

Want als dit zijn juk is, dan zou je wel gek zijn hem achterna te lopen.

Een doornhaag van mensen omgeeft hem, onzichtbaar voor hem die niet eens meer in staat is zijn hoofd op te richten. Hoe velen daarvan zouden zich nog zijn volgelingen durven te noemen? In ieder geval overheersen de schreeuwende stemmen: 'Opstaan, je bent er nog niet!'

God die wij onze vertrooster noemen,
te veel mensen gaan dag aan dag gebukt
onder de last van hun leven,
de last van ziekte en eenzaamheid,
de last van rouw en verdriet.

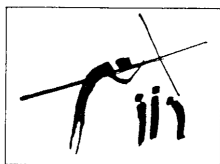
Geef dat zij er niet onder bezwijken,
maar de kracht vinden om verder te gaan.

Amen.

A Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons.

Lied

Heer God wij gaan ten gronde
En nergens is behoud
Zo Gij het kwaad der zonden
Aan zondaars wreken zoudt
Maar Gij wil ons bevrijden
Van alle schuld en schand'
Uit slavernij ons leiden
Naar Uw beloofde land

Statie-8: Jezus troost de wenende vrouwen

- V Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
A Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Ze zijn ontzet, ze zijn er kapot van. Al die jaren hebben ze hem gevolgd, op zijn tochten door het land. Hij heeft zoveel verteld. Wat hebben ze veel van hem geleerd. Wat is hun leven sindsdien veranderd. Ze hebben samen gegeten, ze hebben zich zo verbonden gevoeld met hem, en met die drommen mensen die hetzelfde beleefden. Ze hebben gezien hoe hij vrouwen en mannen kon genezen, weer rechtop zette; hoe hij iedereen wist te inspireren met zijn woorden; je kreeg nieuwe ruimte, om vrij te ademen. Ze zagen hem in triomf Jeruzalem binnengaan, kort geleden. Nu zien ze hem strompelen en zwoegen, met het kruis op zijn gegeselde rug.

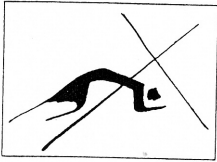
Hij staat bij hen stil en spreekt hen aan. Hij denkt aan hun moeilijke levens, aan alles wat hen kan gebeuren in deze tijd van bezetting. 'Huil maar niet om mij', zegt hij. 'Blijf bij jezelf, denk aan je kinderen, denk aan je toekomst'. Dan zegent hij hen. Ga met God.

God, wees met uw troost en kracht bij al die mensen die iemand verliezen aan de dood, die een leeg gat voor zich zien. Help hen open te staan voor de liefdevolle nabijheid van hun naasten, opdat zij de toekomst weer tegemoet durven treden. Wees bij de mensen die troost bieden, die de moed hebben dicht in de buurt te blijven van hen die rouwen. Geef hen kracht en geduld om te spreken en te luisteren. Amen.

- A Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons.

Lied

Uit de diepte van ellende
Roep ik tot U o Heer
Gij kunt verlossing zenden
Ik werp mij voor U neer
O laat Uw oor zich neigen
Tot mijn bedeesd gebed
Dat ik gehoor verkrijge
En door U wordt gered

Statie-9: Jezus valt voor de derde maal

V Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

A Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

'De vossen hebben hun holen en de vogels hun nesten, maar de Mensenzoon heeft zelfs geen steen waar hij zijn hoofd op kan laten rusten.' Wel, kijk eens om je heen: de straat heeft stenen in overvloed. Maar als je, zoals hij, neerligt onder de staander van een kruis, heb je de kracht niet meer om eens goed om je heen te kijken. Misschien maar goed ook, want dan zou hij kunnen zien dat zijn afgang compleet is. Driemaal is scheepsrecht. Dat hij straks aan het kruis zal hangen dat bovenop hem ligt, voegt daar eigenlijk niets meer aan toe. Hij kan net zo goed hier blijven liggen, met zijn hoofd op de stenen.

God die wij onze weg ten leven noemen,
soms komt ons leven ons voor als richtingloos,
of zitten wij volkomen op dood spoor.
Doe ons dan het geluk ervaren van alledag,
waarin U verborgen aanwezig bent.
Laat ons weer smaak vinden in het leven,
en doe ons ervaren dat U met ons meetrekt.
Amen.

A Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons.

Lied

O Hoofd vol bloed en wonden
O Gods onschuldig Lam
Dat voor der mensen zonden
De zonden op zich nam!
Wat zal ik U dan geven
Voor zoveel smaad en smart
Heer neem mijn korte leven
Heer neem mijn schamel hart

Statie-10: Jezus wordt ontkleed

V Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

A Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Ontluistering, vernedering, als ze hem van zijn kleren ontdoen, de bedekking van zijn lichaam. Er wordt met hem gedaan, gespeeld, gespot. Er is niemand die dit kan tegenhouden. De wonden, de striemen zijn zichtbaar. Niets is nu meer verhuld, alleen zijn gedachten kan hij nog verbergen. Wat denkt hij op dit moment? Kan hij nog denken? Ziet hij wat ze doen met zijn kleding, ziet hij ze dobbelen om zijn jas? Naakt kwam hij ter wereld. Naakt gaat hij zijn laatste uren in.

God van liefde,
wij bidden voor alle slachtoffers
van grote en kleine vernederingen.
Mensen die beroofd worden van hun waardigheid,
door pesterij, misbruik, dwang.
Dat zij zich toch gedragen weten door U,
gesterkt door uw liefde. Amen.

A Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons.

Lied

Wie Jezus' kelk wil drinken
Zijn Doopsel ondergaan
Zal in de dood verzinken
En uit de dood opstaan
Hij zal zijn leven geven
Hij maakt zichzelf tot brood
Hij sterft en and'ren leven
Hij overleeft de dood

Statie-11: Jezus wordt aan het kruis genageld

V Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

A Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

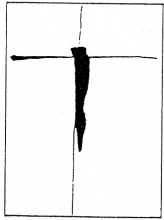
‘Als iemand achter mij aan wil komen, laat hij dan met zichzelf breken, zijn kruis opnemen en mij volgen.’ Wie ter wereld zou bij het zien van dit alles nog op die uitnodiging willen ingaan? Geloof deze vertrapte, tot op het bot vernederde mens zelf nog in die woorden? Iemand volgen wiens levensweg het kruis als eindpunt heeft, is er een doodlopende weg denkbaar? Wat kan hierna nog volgen? Zo dadelijk zal hij worden opgericht, zo dadelijk zullen de laatste woorden klinken van hem die zo gewend is aan het toespreken van mensenmenigten: ‘Het is volbracht.’ Een zucht van verlichting, maar zonder uitzicht.

God die wij onze bevrijder noemen,
ontelbare mensen vinden in onze wereld de dood,
naar lichaam of naar ziel.
Zo vaak lijkt de uiterste grens bereikt,
lijkt het leven voor eens en al het onderspit te delven.
Leer ons verder te zien en verder te gaan dan het kruis,
en help ons de dood te overwinnen.
Amen.

A Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons.

Lied

Mijn God die zonder klagen
Het zwaarste hebt doorstaan!
Al wat Gij had te dragen
Wie heeft het U gedaan
Wee mij die voor de zonden
Het hoogste goed verliet
O om mijn bloed en wonden
Verstoot mij zondaar niet

Statie-12: Jezus sterft

V Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

A Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Misschien leeft in de omstanders nog de hoop op een wonder, een ommekeer, hij heeft wel meer dingen laten zien die niemand kon begrijpen. En het kán toch niet waar zijn, dat deze mens, die zo volop in het leven stond, dat juist hij...

Maar er gebeurt geen wonder. Hij spreekt nog enkele woorden, woorden die verwondering wekken. Hij vraagt zijn Vader God om vergeving, voor diegenen die hem dit hebben aangedaan. 'Want ze weten niet wat ze doen', zegt hij. Het is ze niet aan te rekenen, ze weten niet beter. 'Het is volbracht', zijn zijn laatste woorden (in het evangelie van Johannes). Zijn taak hier op aarde is voltooid; alles is gezegd, gedaan. Hij buigt zijn hoofd... hij is dood. Die paar mensen die hem niet verlaten hebben, daar bovenop de berg, zien het gebeuren. Zijn moeder, de vrouwen, zijn meest geliefde leerling Johannes. Het wordt donker, zegt het verhaal. En het voorhangsel in de tempel scheurt doormidden. Zijn dierbaren voelen zich ook verscheurd van verdriet, van machteloosheid. Alles doet pijn.

God, die wij Barmhartige noemen,

uw Zoon Jezus sterft, zoals wij allen sterven,
stoffelijk zijn we, vergankelijk.

Geef dat dorheid en dood ons niet beheersen.

Maak dat we steeds meer leven in uw licht, verbonden met uw liefde
en barmhartigheid, waaraan Jezus trouw bleef,
tot op het einde. Amen.

A Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons.

Lied

De Heer is trouw gebleven
Hij heeft ons welgedaan
Hij gaf als brood zijn leven
Hij heeft de dood doorstaan
Verlos ons van het kwade
O Heer en maak het waar
Dat wij met U gedoopt zijn
Ten dienste van elkaar

Statie-13: Jezus in de armen van zijn moeder

V Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

A Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Een kind keert terug tot zijn moeder. De schoot die het heeft voortgebracht, draagt het opnieuw. De cirkel is rond – maar op cynische wijze. Veel heeft deze moeder om haar kind moeten doorstaan, sinds het moment dat het onder goddelijk gesternte geboren werd. Waar hij ging, is zij hem gevolgd, tot aan het kruispunt van de dood. Van moeder is zij geworden tot zijn meest toegewijde leerling. Welke moeder kan dat van zichzelf zeggen? Maar wat is daar allemaal van over, nu hij de zuigelingensluis heeft verruild voor de slaap van de dood? Ooit wiegde zij haar kind als de lichtst denkbare last, nu is het of zij de wereld torst.

God die wij zorgzame vader en moeder noemen,
overal ter wereld moeten ouders ervaren
wat het is om een kind te verliezen.

De dood van een kind verduistert de toekomst.
Doe allen die rouwen om de dood van hun kind
uw troostende liefde ervaren die Gij koestert
voor ons mensen, uw kinderen.

Amen.

A Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons.

Lied

Geef vrede Heer geef vrede,
Gij die de vrede zijt:
Gij hebt voor ons geleden,
Gestreden onze strijd,
Opdat wij zouden leven
Met moed in angst en pijn;
De mensen blijdschap geven
En vredesstichters zijn.

Statie-14: Jezus in het graf

V Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

A Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Met liefde en zorg wordt hij omringd, door hen die hem het meest nabij zijn. Ze balsemen zijn lichaam, met mirre, wat hij als pasgeborene ontving als geschenk. Hij wordt in doeken gewikkeld, zoals ook gebeurde na zijn geboorte in die stal te Betlehem.

Zijn dierbaren beseffen, het is voorbij. Hij is er niet meer. Ze plaatsen een grote, zware steen voor het graf, alsof ze definitief een punt zetten achter dit bewogen leven.

Het wordt doodstil.

God, die wij de Eeuwige noemen,
we bidden voor allen die hun geliefden omringen,
naast hen blijven tot over de dood heen,
hen koesteren en eren.

Help ons te beseffen dat de dood het einde niet is,
dat de steen wordt weggerold,
dat het licht zich altijd weer een weg baant door alle duisternis.

In dat vertrouwen, met dat verlangen
vervolgen wij nu onze eigen levensweg.

Amen.

A Ontferm U over ons, o Heer, ontferm U over ons.

Lied

Heer God laat ons verwerven
Na dood verrijzenis,
Door met uw Zoon te sterven
Aan al wat zondig is.
Wil ons om Hem vergeven
Was in zijn bloed ons rein,
Opdat zijn nieuwe leven
Ons Pasen moge zijn